

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ιστορικά πρόσωπα ως σύμβολα

- Ο Καισαρίωνας δεν αποτελεί συγκεκριμένο σύμβολο, ωστόσο η χρήση του είναι συμβολική. Στο πρόσωπο του Καισαρίωνα αντιπροσωπεύονται όλα εκείνα τα ιστορικά πρόσωπα που έχουν άδικα παραγκωνισθεί από τους ιστορικούς.
- Η ειρωνική αναφορά του ποιητή στους Πτολεμαίους μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι συμβολίζουν την φθορά και την παρακμή της εξουσίας.

❖ **Ρεαλισμός**

- Ανιχνεύεται στους στίχους 1- 4 / 11 – 14 του κειμένου στους οποίους βλέπουμε μια ρεαλιστική αναπαράσταση στιγμών από την προσωπική ζωή του ποιητή
- Στους στίχους 22 – 26, οι εικόνες της καθημερινότητας στα πλαίσια της ποιητικής σύλληψης αποτελούν επίδραση του ρεαλισμού.
- Οι εκτροπές στην καθαρεύουσα αποτελούν ηθελημένο ρεαλιστικό στοιχείο
- Ο πεζολογικός τόνος στο πρώτο μέρος του ποιήματος αποτελεί στοιχείο ρεαλισμού.

❖ **Λόγιοι γλωσσικοί τύποι**

Η γλώσσα του Καβάφη είναι ιδιότυπη. Απέχει από την αθηναϊκή καθιερωμένη «ποιητική» δημοτική. Αποτελεί ένα αμάγαλμα δημοτικής, με εκτροπές στην καθαρεύουσα και πολιτικούς ιδιωματισμούς.

Λόγιοι γλωσσικοί τύποι:

Στιχ 6: εις όλους

Στιχ 8: καθ' επιχείρησις

B.1. Βασικό χαρακτηριστικό του Καβαφικού έργου είναι ότι η ποίηση στρέφεται στο ίδιο της τον εαυτό και το κείμενο αναπαριστά την διαδικασία της δημιουργίας του

Συγκεκριμένα:

Στιχ 1- 4: Δίνονται οι απαρχές της έμπνευσης του ποιητή

Στιχ 12 – 14: Δηλώνεται η πηγή του ποιήματος η οποία είναι μια περιστασιακή μνεία του Καισαρίωνα

Στιχ 19 – 21: Διαδικασία σύνθεσης του ποιήματος . Ο ποιητής δεν παρασύρεται από την έμπνευση του, αλλά δημιουργεί συνειδητά και έχει τον απόλυτο έλεγχο.

B.2. Οι στίχοι 1- 10 αποτελούν το πρώτο υφολογικό επίπεδο του ποιήματος, το οποίο έχει χαρακτήρα καθαρά πεζολογικό. Ο πεζολογικός χαρακτήρας του μέρους αυτού γίνεται εμφανής από

- την περιστασιακή ομοιοκαταληξία

π.χ. εποχή – συλλογή (πλεχτή)

περάσω – διαβάσω (πλεχτή)

λαμπροί – αγαθοεργοί (ζευγαρωτή)

αυτές - θαυμαστές (ζευγαρωτή)

- τον πληροφοριακό τόνο, ύφος απλό (στιχ 1- 4)

- τον πληθυντικό αριθμό ονομάτων

στιχ 4: των Πτολεμαίων

στιχ 10: Βερενίκες & Κλεοπάτρες

- την ειρωνική διάθεση (στιχ 5 – 10)

- το ρεαλιστικό στοιχείο (στιχ 1 – 4)

Το δεύτερο υφολογικό επίπεδο διακρίνεται στους 15 – 30. Και είναι λυρικό και συναισθηματικό. Χαρακτηριστικά στοιχεία του ύφους αυτού αποτελεί:

- η ποιητική αποστροφή (στιχ 15)

- η σύζευξη α' και β' προσώπου π.χ. Σ' έπλασα/ Η τέχνη στο πρόσωπο σου/ Και τόσο πλήρως σε φαντάστηκα

- η υποβολή με την εικόνα της καμάρας (στιχ 22 – 26)

- η θεατρικότητα: στον «Καισαρίωνα» υπάρχουν δυο πρόσωπα, ο ποιητής και το δημιούργημα της φαντασίας του, στο οποίο ο Καβάφης απευθύνεται σε ευθύ λόγο.

Γ. Σε αυτό το λυρικό μέρος του ποιήματος, ο ποιητής απευθύνεται σε ευθύ λόγο στο δημιούργημα της φαντασίας του . Επανέρχεται η πληροφορία της αδικίας της Ιστορίας προς το πρόσωπο του Καισαρίωνα, μόνο που τώρα η αδικία αυτή έχει για τον ποιητή χαρακτήρα ελευθερίας.: Οι ελάχιστες αναφορές στον Καισαρίωνα δίνουν τη δυνατότητα στον ποιητή να τον πλάσει όπως επιθυμεί ο ίδιος χωρίς καμία δέσμευση. Ο ποιητής πλάθει συνειδητά τον Καισαρίωνα **ωραίο** (εξωτερικό γνώρισμα) και **αισθηματικό** (ψυχικό χαρακτηριστικό) έχοντας πλήρη συναίσθηση της ποιητικής του πράξης αλλά και πάλι δεν αποδίδει περισσότερα γνώρισμα στον Καισαρίωνα, ίσως γιατί επιθυμεί και ο αναγνώστης του ποιήματος να δημιουργήσει ελεύθερα στην φαντασία του τη μορφή του Καισαρίωνα.

Δ . « Την φαντασία ...μόνο» , «Αυτό το δύσκολο...έρπει»

Ο Δημουλάς αποδοκιμάζει τον Καβάφη για τη φαντασία του, που κατά τη γνώμη του είναι χρήσιμη μόνο για όνειρα. Είναι φανερό ότι αναφέρεται στο στίχο 21 του «Καισαρίωνα» στον οποίο ο Καβάφης αποδίδει στον Καισαρίωνα «ονειρώδη συμπαθητική ομρφιά». Το ποίημα αυτό του Καβάφη ανήκει στα ιστορικά αλλά έχει και ηδονικό χαρακτήρα και ως γνωστό ο ερωτισμός του Καβάφη χαρακτηρίζεται ερωτισμός των οραμάτων. Αυτό το στοιχείο επικρίνει ο Δημουλάς αντιτάσσοντας τη δική του οδηγούμενη και συγκρατημένη συγκίνηση, που στοχεύει μόνο στην ιστορική αποκατάσταση.

«Εγώ... ασύνδετες» → Το θέμα της αδικίας της ιστορίας απέναντι σε ορισμένα πρόσωπα

«Ζητώντας γύρω τους... μέτρο» → Προσπάθεια αποκατάστασης της αδικίας από τους ποιητές μέσω της φαντασίας και της τέχνης τους .

«Και χρήσιμη...τέχνη μου» → Σκοπός του ποιητή κατά το Δημουλά πρέπει να είναι η αποκατάσταση της ιστορικής αδικίας και η απόδοση της πραγματικής σημασίας των γεγονότων της, χωρίς προσωπικούς συναισθηματισμούς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΑΖΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΛΟΥΚΑ ΚΟΛΛΙΑ